

centrum informatiebeveiliging
en privacybescherming

Jaarverslag 2021 en plan 2022

Januari 2022 [versie 1.0]

© Centrum Informatiebeveiliging en Privacybescherming.
Voor dit werk geldt een Creative Commons Naamsvermelding GelijkDelen 4.0
licentie, verleend door het CIP. Zie <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

CIP – Jaarverslag 2021 en plan 2022

Titel	CIP – Jaarverslag 2021 en plan 2022
Datum	Januari 2022
Status	Versie 1.0
Opdrachtgever	Centrum Informatiebeveiliging en Privacybescherming
Auteurs	Yosta Dammen, Walter van Wijk, Ad Reuijl

Voorwoord

Bij het schrijven van dit voorwoord zit Nederland opnieuw in lock down. Een tragedie voor een aantal sectoren. Coronamoeheid en polarisatie in de samenleving tekenen het gevoel waarmee veel mensen op dit moment rondlopen.

Gek genoeg staat dit in schril contrast met de geest waarin de vele digitale bijeenkomsten dit jaar plaatsvonden. Die waren dan ook 'corona-agnostisch'.

Waar we in 2020 nog experimenteerden met digitale bijeenkomsten en webinars, kwam in 2021 verdere professionalisering op gang. Halverwege het jaar zijn we naast webinars ook op weg gegaan met podcasts. Deze werden in onverwacht hoge aantallen gedownload. Met podcasts kan informatie worden overgebracht in situaties waarin beeld minder handig werkt, bijvoorbeeld tijdens de autorit of tijdens het joggen. Ze dragen duidelijk bij aan de breedte waarmee we de kennis over ons aandachtgebied kunnen uitdragen.

De samenwerking met het ministerie van BZK heeft mooie vruchten afgeworpen in het domein van de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid). Ook de ICO-Wizard (Inkoop-eisen Cybersecurity Overheid) is verder verrijkt met o.a. privacy-aanvullingen en inkooponderdelen voor procesautomatisering en softwarepakketten.

In 2022 continueren we de samenwerking met het ministerie van BZK en staan ambitieuze uitbreidingen op het programma. Hiertoe zullen we het CIP-team verder versterken, maar ook de samenwerking (blijven) zoeken met vertrouwde partners als ICTU en mogelijk kennispartners in de markt.

CIP viert het komend jaar het 10-jarig bestaan. Een heugelijk feit dat we graag willen markeren op 2 juni, waarover meer in de nieuwsmails van het eerste kwartaal.

Ik wens ons allen ook voor 2022 een voortzetting van de vruchtbare samenwerking voor een informatieveilig Nederland!

Ad Reuijl

Amsterdam, januari 2022

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inhoudsopgave	4
Managementsamenvatting	5
1 Situatie heden	7
1.1 Wat is CIP?	7
1.2 Doelstellingen	7
1.3 Waarden en principes	8
1.4 Stand van het CIP-netwerk	9
1.5 Portfolio CIP	10
1.6 Portal BIO	10
1.7 Samenwerkingsrelaties met overheidsnetwerken en -gremia	11
1.8 Opbrengsten voor het netwerk	12
1.9 Belangrijkste productontwikkelingen in 2021	14
2 Toekomstbeeld	15
2.1 Ontwikkeling en verbreding	15
2.2 Governance	15
2.3 Personeel en verjonging	16
3 Plan 2022	17
3.1 CIP Algemeen	17
3.2 Producten en diensten	17
3.3 Plan Basis op Orde	19
3.4 ICO (Inkoopeisen Cybersecurity Overheid)	20

Managementsamenvatting

In 2022 beleeft CIP het 10-jarig bestaan. Sinds de oprichting in 2012 heeft de netwerkorganisatie een gestage groei gekend en een toenemende betekenis gekregen voor de Nederlandse overheid. Door het ontwikkelen en delen van kennis op het gebied van informatiebeveiliging en privacybescherming en door het met elkaar in contact brengen van professionals in die werkvelden, versterken we elkaar en werken we aan een informatieveiligere overheid.

In eerste instantie functioneerde CIP volledig als netwerkorganisatie, mogelijk gemaakt door UWV en daarnaast door talloze bijdragen in natura uit het netwerk zelf. De laatste jaren is daar bijgekomen de samenwerking met het ministerie van BZK en EZK met financiering voor de programma's rond de BIO en ICO.

Het netwerk is zeer levend en volop in ontwikkeling. Dat blijkt duidelijk uit de groeicijfers van het netwerk en bezoekers op de websites (cip-overheid.nl en bio-overheid.nl), de digitale samenwerkingsomgeving (cip.pleio.nl) en de sociale mediakanalen die CIP inzet (vooral [LinkedIn](https://www.linkedin.com) en [YouTube](https://www.youtube.com)) en het wordt bevestigd door een toename van het aantal downloads van producten op genoemde sites.

Uit de bezoekersaantallen en de rapportcijfers van deelnemers aan de in 2021 uitsluitend digitale CIP-bijeenkomsten, blijkt aanhoudende hoge waardering van CIP-bijeenkomsten en producten. Het daadwerkelijke gebruik van producten is moeilijk in cijfers te vangen. We moeten ons hier verlaten op de (bemoedigende) downloadstatistieken en incidentele contacten, waarin blijk wordt gegeven van het nut dat men ervaart van het gebruik van producten in de praktijk. We ontvangen deze signalen met regelmaat.

CIP hanteert een aantal principes, zoals persoonlijke communicatie, alleen doen waarvoor belangstelling en energie is te vinden, kosteloze beschikbaarheid van producten en diensten en het voor-allen-door-allen principe.

De activiteiten van het programma die samen met BZK werden ondernomen (rond de implementatie van BIO en ICO) werden in 2021 voortgezet en uitgebreid. Hierbij werd o.a. gestart met de invulling van een liaisonrol in de interbestuurlijke werkgroep BIO.

Op de websites cip-overheid.nl, bio-overheid.nl en cip.pleio.nl zijn alle ontwikkelde hulpmiddelen beschikbaar gesteld, zoals handreikingen, papers, serious games, workshops en tools zoals de ICO-Wizard en de Privacy Self Assessment. Vooral de BIO-site kende in 2021 flinke uitbreidingen, o.a. met een [zoekfunctie](#) bij de BIO voor practices. Ook de [ICO-Wizard](#) werd uitgebreid met de onderdelen Cloud, Softwarepakketten, Procesautomatisering en Aanvullende Privacy-maatregelen, waarmee een steeds groter aandeel van de ICT-inkopen afgedekt wordt.

Het toekomstbeeld rust op het uitgangspunt dat CIP blijvend ondersteund wordt vanuit UWV voor zijn kerntaken als netwerkorganisatie. De tweede pijler van het toekomstbeeld wordt gevormd door de programma's en de financiering van het ministerie van BZK. Deze heeft in 2021 meer het karakter gekregen van structurelere samenwerking op een deel van de informatieveiligheidsdoelen van BZK en v.w.b. ICO deels ook EZK. In 2022 liggen in het deelplan Basis op Orde o.m. extra uitdagingen op het terrein van het hulp bieden via een op te zetten cyberbuddysysteem, beperkte consultancy en bemiddeling, en handelingsperspectief voor bestuurders. Veel inspanningen zullen nodig zijn om de verdere invoering van de ICO-Wizard bij de organisaties te stimuleren en te begeleiden.

Daarnaast zullen privacy, veilige hard- en software en ethiek hoog op de CIP-agenda blijven staan, met vele digitale kennisbijeenkomsten. Hierbij zetten we de lijn van webinars, podcasts en interactieve digitale bijeenkomsten voort. Ook het gerichte gebruik van sociale media zal worden voortgezet. We hebben in het afgelopen jaar ondervonden dat deze kanalen een goede aanvulling zijn op de bestaande CIP-kanalen en kunnen zorgen voor verdere verbreding en verspreiding van het gedachtegoed.

1 Situatie heden

1.1 Wat is CIP?

CIP (Centrum Informatieveiligheid en Privacybescherming) is een publiek-private netwerkorganisatie voor zowel kennisdeling en -ontwikkeling, als krachtenbundeling op het terrein van informatieveiligheid en privacybescherming.

Hoofdsponsor UWV maakt regie en doorontwikkeling mogelijk door te voorzien in een kernteam dat regie voert en de netwerkorganisatie onderhoudt. In 2012 gestart als initiatief van UWV, Belastingdienst, DUO en SVB, heeft CIP zich ontwikkeld tot een netwerkwerkorganisatie van ruim 4.300 deelnemers uit ca. 800 organisaties. CIP organiseert tal van (digitale) kennisbijeenkomsten voor doelgroepen binnen het netwerk en ondersteunt deze met een grote hoeveelheid kennisproducten, die i.s.m. netwerkleden tot stand zijn gebracht en ter beschikking staan voor iedereen.

De producten en diensten zijn primair gericht op publieke organisaties, maar door de hoge kwaliteit en praktische bruikbaarheid worden ze ook door private dienstverleners geapprecieerd.

1.2 Doelstellingen

CIP levert een belangrijke en herkenbare bijdrage aan de informatieveiligheid en privacybescherming van de Nederlandse overheid in al zijn geledingen met een positieve spin-off voor heel Nederland. CIP deelt, bundelt en ontwikkelt daartoe kennis op het gebied van informatieveiligheid en privacybescherming en doet dat op alle mogelijke manieren voor zover die haalbaar zijn.

Met het steeds hechter geworden partnerschap bij de ondersteuning van de implementatie van de BIO met het ministerie van BZK en de verschillende bestuurslagen, wordt bovendien ook een bredere verbindende (liaison-)rol toegekend aan CIP.

In het licht van de hier genoemde rollen is CIP succesvol als:

1. overheidsorganisaties en hun medewerkers de producten, diensten en bijeenkomsten van het CIP als kwalitatief hoogstaand ervaren en ze gebruiken als een relevante bijdrage bij hun inspanningen de informatieveiligheid en het privacy-bewust handelen te vergroten;
2. de adviezen van CIP worden gewaardeerd en serieus genomen en;
3. door toedoen van ons handelen het 'ecosysteem' rond informatieveiligheid in de overheid, zich verbreedt onder professionals en bestuurders en de uitwisseling daarbinnen leidt tot meer hergebruik van hulpmiddelen, niet alleen die van CIP zelf maar ook van hulpmiddelen ontwikkeld binnen de andere organisaties van het ecosysteem.

Onder de streep moeten deze bewegingen vooral leiden tot een grotere feitelijke veiligheid.

1.3 Waarden en principes

CIP staat open voor deelname door alle overheidsorganisaties en daarnaast voor organisaties met een maatschappelijke- of systeemverantwoordelijkheid, zoals zorginstellingen en woningcorporaties.

CIP staat ook open voor deelname door alle marktpartijen die kennis hebben op relevante onderdelen van informatiebeveiliging en/of privacybescherming en die bij convenant uren toezeggen voor kennisdeling op niet-commerciële basis.

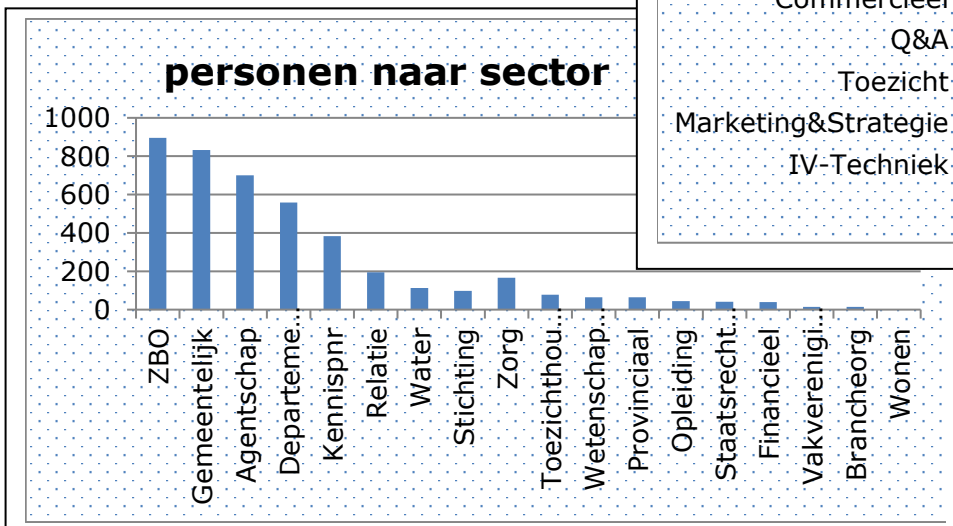
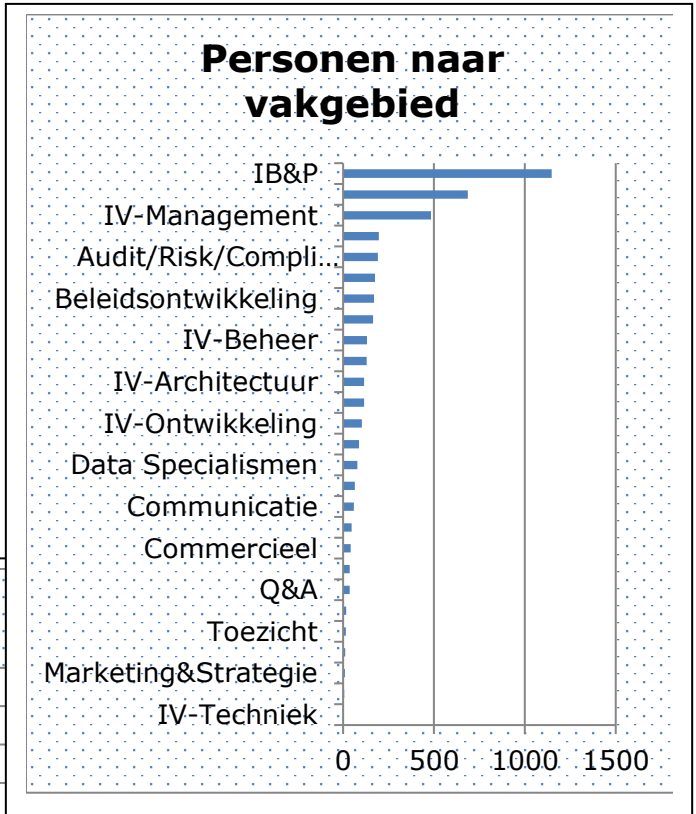
Bij de realisatie van de doelstellingen hanteren we de volgende principes:

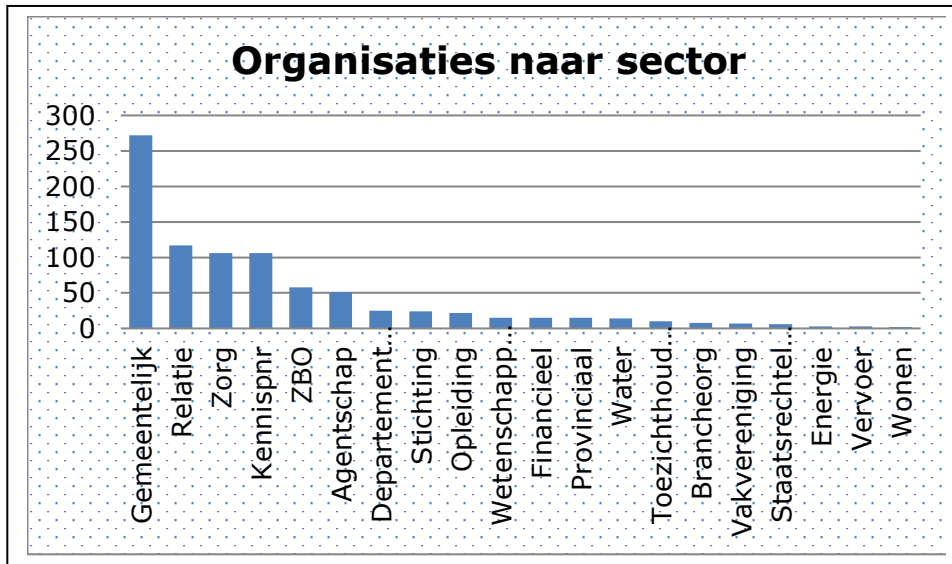
Principe	Rationale
Het basissysteem (gekozen door de oprichtende organisaties) is: Voor-allen-door-allen. UWV financiert het kernteam, het ministerie van BZK de programma-activiteiten; de rest moet komen van bijdragen uit het netwerk.	Versterkt betrokkenheid en 'belonging' van allen die meedoen. Door in de basis met gesloten beurs en met bijdragen in natura te werken, worden beklemmingen vermeden op administratief gebied. Leden van het netwerk stimuleren tot het leveren van actieve bijdragen, niet slechts consumerend.
Het (m.u.v. CAO-ontwikkeling) gefixeerde budget van UWV en de programmafinanciering van BZK bepalen de grenzen van ons kunnen, dat - zo veel als mogelijk is - opgerekt wordt door activering van het netwerk.	In de setting van een nog steeds doorgroeiend netwerk dwingt dit tot creatieve oplossingen en werkwijzen. Daarnaast zet het aan tot zoeken naar aanvullende financieringsbronnen.
Dienstbaar, niet voorschrijvend. Zuivere netwerkorganisatie, zonder hiërarchie.	Zet aan tot luisteren naar wat belangrijk is voor het netwerk en werkt positief op appreciatie van CIP-producten en activiteiten.
Maximale waardering van diversiteit en het aanboren daarvan bij de kennisontwikkeling.	Belangrijk bij het organiseren van kennisinbreng en voor commitment.
Iedere deelnemende organisatie is operationeel verantwoordelijk voor de eigen informatieveiligheid.	CIP treedt niet in verantwoordelijkheden van de organisaties zelf, maar biedt ondersteuning met kwalitatief goede hulpmiddelen.
Activiteiten worden alleen ondernomen in zoverre daarvoor energie is vrij te maken in het netwerk. Als er geen energie (meer) is voor een activiteit, dan stoppen we daarmee of buigen we die om.	Door dit te doen blijft CIP betrokken op wat van belang is en verandert het mee met de behoeften in het netwerk. Hierdoor blijft het ook steeds mogelijk medewerking uit het netwerk te verkrijgen.
Ongeacht de omvang van het netwerk blijven we persoonlijk communiceren. De keuze is om dat in tutoyerende stijl te doen en (ook bij massamailing) te blijven denken in termen van de context van de ontvanger.	Versterkt betrokkenheid en 'belonging'. Door dit te doen is een stevige binding en onderlinge aanspreekbaarheid ontstaan op alle niveaus in het netwerk.

1.4 Stand van het CIP-netwerk

Op 1 december 2021 bestaat het CIP-netwerk uit 4.325 personen (publiek/privaat = 80/20).

De figuren hiernaast en hieronder tonen de samenstelling van het netwerk in aantallen personen naar sector en vakgebied.

Nevenstaande grafiek geeft aan tot welke categorieën de ca. 800 organisaties in het CIP-netwerk behoren.

'Kennispartners' zijn alle met een convenant aangesloten marktpartijen. 'Relaties' zijn i.h.a. ZZP'ers die als 'vrienden van CIP' kunnen worden gezien.

De overige balken betreffen de organisaties in de verschillende overheidslagen en semi overheid.

1.5 Portfolio CIP

Het portfolio van CIP bestaat uit een groot aantal herbruikbare producten, workshops, serious games, kennisbijeenkomsten en (streams van) webinars. De producten zijn beschikbaar op de openbare website: cip-overheid.nl, waar ze zijn ingedeeld in hoofdaandachtsgebieden die we onderscheiden binnen de samenwerking. Op deze site kunnen ook de workshops en serious games worden aangevraagd.

Het CIP-netwerk heeft daarnaast ook de beschikking over de community site cip.pleio.nl voor digitale samenwerking. Daarop kan gebruik worden gemaakt van fora, met name: de Vraagbaak Privacy, Forum BIO, een vacature-prikbord, een boekenplank en een overzicht met cursuskortingen van kennispartners voor CIP-leden. Verder zijn er groepen voor de verschillende subcommunities c.q. interessegebieden waarop men zich kan aansluiten en aan meewerken.

1.6 Portal BIO

De site bio-overheid.nl wordt eveneens beheerd door CIP. Op deze site is de actuele versie van de BIO te vinden en met de BIO samenhangende producten, zoals de BIO in Excel, De BIO-Selfassessment (BIO-SA) en een document met veel gestelde vragen en antwoorden (FAQ). Daarnaast worden twee belangrijke tools aangeboden: de [ICO-Wizard](#), waarmee IB&P-eisenpakketten kunnen worden samengesteld bij aanbestedingen en een zoekfunctie voor het [vinden van practices](#) bij de BIO. Deze laatste is ook nuttig bij het opzoeken van een onderdeel van de BIO-tekst.

De BIO-site werkt vooral als portal via welke men toegang krijgt tot vele hulpmiddelen en hun vindplaatsen.

1.7 Samenwerkingsrelaties met overheidsnetwerken en -gremia

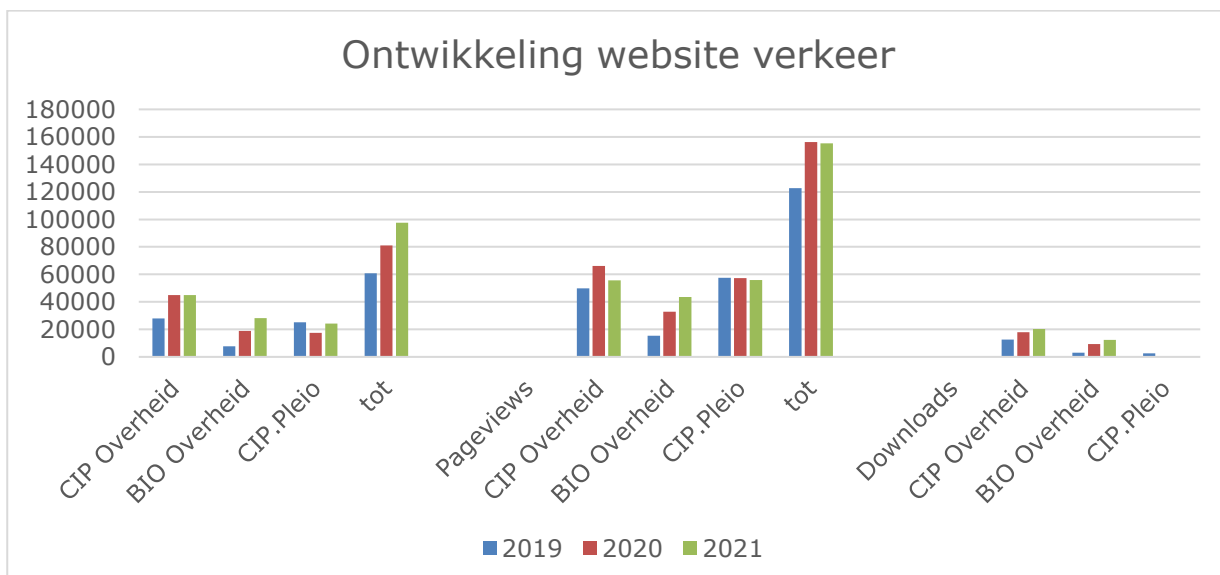
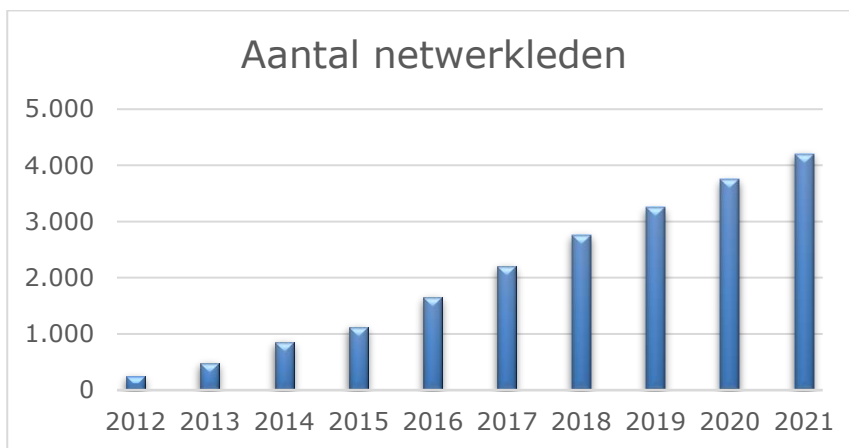
Belangrijkste reguliere contacten met andere overheidsnetwerken en -overleggen.

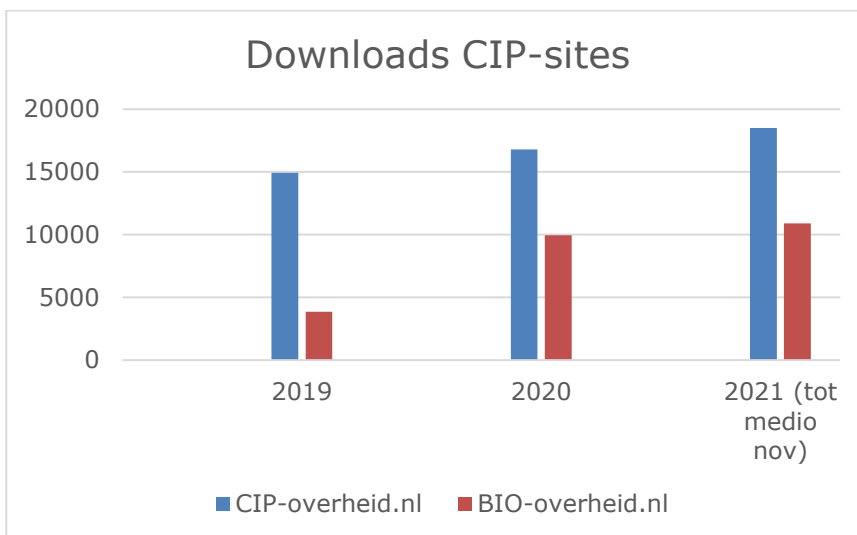
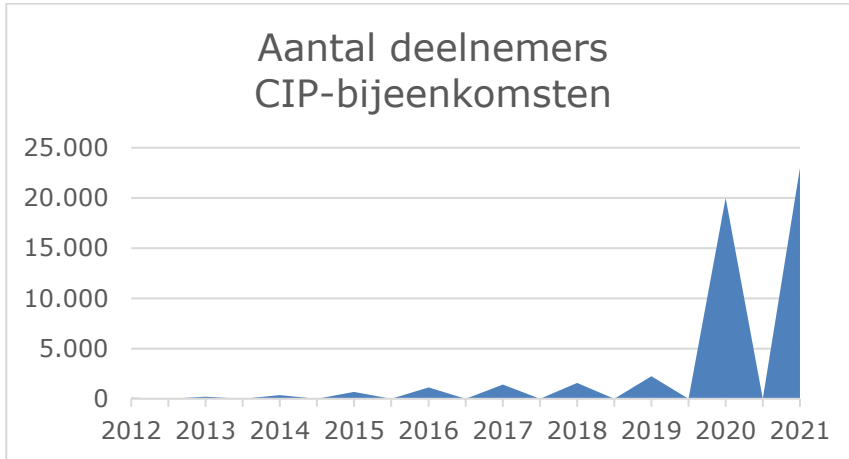
Netwerk/Overleg	Doel en/of opbrengsten
NCSC en NCTV	Samenwerking/kennisuitwisseling. Bekendmaken Nationaal Crisisplan. Gezamenlijke webinars.
VNG/IBD	Samenwerking/kennisuitwisseling.
Adviesraad IBD (gemeenten)	Directeur CIP is lid van deze raad. Meedenken bij ontwikkeling IBD en meenemen nuttige tips uit deze kring.
Forum Standaardisatie	Directeur CIP is lid van deze raad. Bevordering toepassing internetstandaarden. Gepersonaliseerde CIP-signaleringsdienst op toepassing van de standaarden.
eTIB	Een CIP-medewerker is lid. Uitwisseling en inbreng informatieveiligheidsaspecten uitvoering.
ECP / CSA	Samenwerking/kennisuitwisseling.
Digital Trust Center (DTC)	Kennisuitwisseling. Alertering tactisch niveau.
Alert-Online	Programmering awareness-activiteiten. Exposure CIP-activiteiten en producten.
Autoriteit Persoonsgegevens	Samenwerking/kennisuitwisseling en sondering.
ICTU - NORA	Beheer IB-dossier en opbouw 'ISOR' in NORA.
Ministerie van BZK	Ondersteuningsprogramma BIO. Inkoopisen Cybersecurity Overheid. Onderhoud BIO en BIO-thema-uitwerkingen. Verbinding PraCo BIO-onderhoud.
Ministerie van EZK	Samenwerking op Roadmap Veilige Hard- en Software en Inkoopisen Cybersecurity Overheid.
Ministerie van J&V	Kwartiermaking Nederlands Register voor FG's. Op dit moment aangehouden.
Manifestgroep, NPD, RBB en KleinLef	Hulp bieden via presentaties en producten en leverancier van sprekers voor bijeenkomsten.
Cyber Security Alliantie	CIP is kernadviseur.
Kerngroep Overheidsbrede Cyberoefening	Afstemming over planning jaar- en oktober-acties (Cybersecurity maand) en deelname in de webinar- en podcast-reeks.
RDDI	Meedenken vanuit informatieveiligheid-optiek.
Academische Relaties	Kennisuitwisseling, sprekers op conferenties, PraCo's en webinars.
Stakeholder/member Intersect TUE	Onderzoek en kennisontwikkeling IoT.
Communicatiepartnerships met VOM, iBestuur, Alert Online digitaleoverheid.nl, Binnenlands Bestuur	Het bereiken van bredere doelgroepen buiten de directe community van IB-professionals.

1.8 Opbrengsten voor het netwerk

De mate waarin CIP de doelstellingen behaalt, is zeker niet volledig cijfermatig te staven. Door het jaar heen blijkt te hooi en te gras uit individuele contacten wel dat er veel waardering is en dat CIP-producten bij veel organisaties bekend zijn en een belangrijke rol spelen, ofwel omdat ze geadopteerd zijn, ofwel omdat elementen eruit worden gebruikt in bestaande processen.

De laatste drie jaar zijn statistieken bijgehouden over gebruik van websites, aantallen downloads ed. Cijfers over bezoek van bijeenkomsten en waarderingen hebben we vanaf de start van het CIP opgebouwd. Al deze cijfers zeggen op zichzelf niets over het feitelijke gebruik in organisaties, maar des te meer over de feitelijke belangstelling voor bijeenkomsten en CIP-producten. Zie hiervoor de volgende grafieken.

In 2021 zijn i.v.m. corona geen fysieke bijeenkomsten geweest. Ca. 50 webinars werden gegeven en trokken, inclusief het bekijken van de streams, een groot aantal bezoekers.

Rond de zomer zijn podcasts toegevoegd aan het assortiment van CIP-uitingen. Deels werden deze samengesteld uit onderdelen van webinars, deels ook als geheel losstaande bijdragen. Voor 'De Week van de Privacy' en de 'Masterclass Ethiek' is een mix van webinars en podcasts aangeboden. De downloadaantallen van podcasts liggen verrassend hoog. Het totaal daarvan overschrijdt in het luttele halfjaar dat ze uitgebracht worden de 5.000.

De waardering die we meten bij alle grotere sessies en webinars ligt gemiddeld rond rapportcijfer 8.

1.9 Belangrijkste productontwikkelingen in 2021

Zowel op het terrein van de digitale uitingen als op het terrein van de sites en de producten waren er in 2021 flinke vernieuwingen. De belangrijkste:

- We zijn goed op streek gekomen met de digitale toegankelijkheid van de sites.
- SSD-normen ondergingen een belangrijke herstructurering.
- De BIO-site werd door het jaar heen sterk uitgebreid en verrijkt.
- Een zoekfunctie voor het vinden van practices bij BIO-paragrafen werd op de BIO-site toegevoegd.
- De ICO-Wizard werd uitgebreid met aanvullende Privacy-eisen en met inkooponderdelen voor Softwarepakketten en Procesautomatisering.
- Gebruik van ICO werd uitgebreid naar een reeks van organisaties. Bij de Provincies is het zelfs een verplicht onderdeel in het inkoopproces geworden.
- BIO-Thema-uitwerkingen werden geüniformeerd en ook in de NORA-online gecompleteerd (ISOR).
- Een BIO-selfassessment werd ontwikkeld. Inmiddels is deze vaak gedownload. Onder meer de Waterschappen hebben deze in gebruik genomen.
- Met de '7-driver KPI-aanpak' wordt een handreiking geboden om de uitspraak: 'IB&P is chefsache' daadwerkelijk handen en voeten te geven.
- 2021 is het jaar waarin we met podcasts begonnen en daar direct een groot bereik mee vonden.
- Een Masterclass Ethiek van 3 webinars en 3 podcasts werd ontwikkeld en uitgevoerd.
- Een week van CIP in de plaats van een voorjaarsconferentie en een week van de privacy in december trokken mooie bezoekersaantallen.

2 Toekomstbeeld

2.1 Ontwikkeling en verbreding

Met de twee hoofdsponsors, UWV en het ministerie van BZK is een goede basis gelegd voor de verdere ontwikkeling van de samenwerking binnen het CIP-netwerk, het BIO-ecosysteem en de ontwikkeling en promotie van de producten- en dienstenportfolio.

Voor het ministerie van BZK, onderdeel Digitale Samenleving (DS), is CIP de partij geworden die door de positionering in de brede overheid en het grote netwerk kan helpen met overheid-brede activiteiten. Daarnaast zijn er goede verbindingen en samenwerkingen met BZK/IFHR en CIO-Rijk.

De combinatie van de volgende elementen maakt deze samenwerking wederzijds profijtelijk en wat ons betreft verkieslijk voor de komende jaren:

1. CIP richt zich op de gehele overheid, hetgeen aansluit bij de doelgroepen van BZK en de overheid-brede positionering van de BIO en ICO.
2. Het CIP-netwerk sluit hierop aan en is een goede basis voor allerhande overheid-brede communicatie rond informatieveiligheid, die ook profijtelijk is voor de BZK-programma's.
3. CIP als niet-formele, neutrale en onafhankelijke kennisdelingsorganisatie heeft activiteiten en producten die niet verplichtend zijn, maar wel kwalitatief hoogstaand doordat de kennis van een breed netwerk erin is verwerkt. Dit zorgt steeds opnieuw voor grote welwillendheid en appreciatie, zowel in de doelgroep als daarbuiten.
4. BZK heeft een formele status maar minder uitvoeringsmogelijkheden, waardoor CIP een uiterst complementaire partner is. Door in de programma's voort te bouwen op onder meer CIP-producten, krijgen deze betekenis in een wat formelere context, die bijdraagt aan een groter gebruik van de producten.

Tot dusver is CIP goed in staat gebleken de balans te houden tussen enerzijds de CIP-kernactiviteiten, waarin we autonoom zijn en vooral de eigen visie en de behoeften in het netwerk volgen, en anderzijds de activiteiten die gekoppeld zijn aan de uitdrukkelijke opdracht die meekomt met het BZK-budget.

Naast de liaisonrol voor de werkgroep BIO, zal CIP in 2022 ook de secretarisrol en secretariaatsrol op zich nemen. E.e.a. is een stap op weg naar een grotere scheiding tussen beleid en uitvoering die BZK/DS wil doorvoeren. Voor de jaren na 2022 is het de intentie om op dit pad door te gaan. De mate waarin de scheiding tussen beleid en uitvoering (met de rol van CIP als uitvoerder) zich na 2022 zal voortzetten, zal afhangen van de politieke context enerzijds en de mate van tevredenheid over de samenwerking met CIP anderzijds. Voor CIP is het dus een belangrijke uitdaging om deze rol met verve in te vullen.

2.2 Governance

CIP is voor zijn kerntaken verantwoording verschuldigd aan het bestuur van UWV. Dit is verankerd in jaarplanning en bilateraal overleg.

Voor de BIO-gerelateerde activiteiten ligt er een verantwoordingslijn met het ministerie van BZK. Deze is verankerd in het OGON-BIO (Opdrachtgever-Opdrachtnemer overleg).

Met het oog op een meer integrale borging van de governance op CIP staan zowel UWV als CIP open voor het delen van de governance op het geheel, d.m.v. een raad waarin UWV en BZK samen deelnemen.

Eventueel uitgebreid met vertegenwoordigers van de overheidskoepels. In 2022 zal worden onderzocht welke behoeften er op dit punt zijn.

Naast een mogelijke verbreding van de governance zullen we ook onderzoeken of een adviesraad kan worden gevormd die kan helpen bij de oriëntatie op de ontwikkelingen in de overheid, technologie, criminaliteit, wetgeving en de blik op relevante internationale trends. Voor CIP is het van belang te kunnen inspelen op deze ontwikkelingen.

2.3 Personeel en verjonging

In de afgelopen twee jaar heeft een flinke verjonging plaatsgevonden in het kernteam. Meerdere medewerkers van het eerste uur verlieten het team door pensionering. Inmiddels is dit opgevangen door nieuwe, jonge mensen.

In 2022 staat nog de opvolging van de functie van directeur CIP op de agenda. Daarnaast is uitbreiding nodig, met name voor de uitbreidingen van de programma's.

Deels zal dit worden ingevuld door werving, maar zeker ook door samenwerking met en inhuur bij enkele bevriende organisaties:

- met de IBD v.w.b. de secretarisrol in de werkgroep BIO;
- met ICTU v.w.b. de activiteiten naar de bestuurders en mogelijk ook deels voor consultancy/makelaarsfunctie;
- eventueel met kennispartners.

3 Plan 2022

3.1 CIP Algemeen

In 2022 zullen naar verwachting vooral online events door CIP worden georganiseerd. Op 2 juni verwachten we op enigerlei wijze wel aandacht te kunnen besteden aan het 10-jarig bestaan in de vorm van een fysieke bijeenkomst waarbij we uiteraard rekenschap houden met eventuele beperkingen. Daarnaast is het denkbaar dat workshops en serious games weer fysiek mogelijk worden in de loop van het jaar.

Naast de product- en thema-specifieke webinars blijft CIP Insight (het webinar over CIP zelf) terugkomen. Hiermee kunnen we meer direct met geïnteresseerde netwerkliden recent gepubliceerde hulpmiddelen, wapenfeiten en plannen delen en daarop direct feedback ontvangen. Doel: directe respons, meer betrokkenheid, meer interactie, betere keuzes.

3.2 Producten en diensten

In 2022 staan de volgende soorten activiteiten op het programma (online, en later wellicht hybride):

- Het blijven voorzien van de verschillende CIP-communities en BIO-community van relevante kennis in de vorm van webinars en podcasts. Waar mogelijk doen we dit in samenwerking met partners als de Autoriteit Persoonsgegevens en ICTU/Nationale Cyberoefening.
- Webinars met waarde voor het hele CIP-netwerk (CIP Insight en community-overstijgende onderwerpen).
- Continuering van functie-specifieke communities (FG en CISO), naast de thematische.
- Werkgroep-bijeenkomsten rond ontwikkeling van hulpmiddelen.
- Domeingroep-bijeenkomsten.
- Serious games en diverse workshops online.
- Het blijven door-ontwikkelen en verrijken van de sites cip-overheid.nl en cip.pleio.nl.
- Productontwikkeling: bijv. op het gebied van IoT (paper), Secure Software Development (vernieuwing van de methode), een nieuwe versie van de Quick Scan DPIA i.s.m. CIO-Rijk.
- Onderzoek en - naar we hopen - realisatie van de verrijking van de ICO-Wizard met de ABDO, het normenkader van Defensie.
- Veel inspanningen op het gebied van het stimuleren van het gebruik van de ICO-Wizard.
- Blijvende ontwikkeling en verrijking van het BIO-portaal vanuit een liaisonrol i.s.m. de koepelorganisaties.
- Het opzetten van een Cyberhulpfunctie, met de ambitie een makelaarsfunctie, een buddysysteem en een bescheiden consultancyfunctie in te richten.
- In het verlengde van dit laatste ook de bestuurlijke community te betrekken en te voorzien van handelingsperspectief, mede o.b.v. het 7-driver KPI-model en i.s.m. ICTU/Nationale Cyberoefening.

Professionaliseren

We hebben veel kunnen experimenteren en ontwikkelen met online activiteiten, waaronder met intervisie-sessies. Onder meer door de overstap naar Zoom hebben we onze professionaliteit en beleefde kwaliteit kunnen vergroten. Ook de ondersteuning van een professionele podcastproducent heeft hieraan bijgedragen.

En inmiddels wordt er gewerkt met een rapportage over de kijkers/luisteraars/bezoekers, e.d. Deze rapportage is gestaag verbeterd.

Communicatie en sociale media

We blijven zoeken naar scherpere focus in ons bereik. Publiciteit op sociale media zoals LinkedIn, Twitter en YouTube zijn geen doel op zich, maar slechts kanalen/middelen die een doel dienen. We zijn niet op zoek naar grote aantallen deelnemers, maar naar zoveel mogelijk gewenste deelnemers, d.w.z. relevante vertegenwoordigers en medewerkers van organisaties in de publieke sector en bij kennispartners. Als deelnemers aan onze bijeenkomsten, maar zeker ook als leden van het CIP-netwerk.

Verder zal blijvend worden gewerkt met een aantal - op de overheid gerichte - mediapartners voor publiciteit rondom CIP-bijeenkomsten, zoals iBestuur, digitaleoverheid.nl, Pleio, Vereniging Overheids Managers, Netwerk Publieke Dienstverleners en de diverse sectorkoepels.

Cip.pleio.nl blijft onze veilige en afgeschermdde digitale community omgeving. Daar zit ook de toegangscontrole op relevantie van geïnteresseerde personen en partijen voor het CIP Netwerk. Momenteel is gemiddeld ruim 60% van het CIP Netwerk lid van cip.pleio.nl, maar per community zijn er forse verschillen.

Groei van dat percentage leek een mooi en haalbaar doel om na te streven, maar op dat terrein zijn geen vorderingen geboekt. Daarom zal ook moeten worden gewerkt aan een mediaplan, waarin keuzes worden gemaakt ten aanzien van welke informatie via welk kanaal en wanneer wordt gepubliceerd.

Zo lijkt het interessant om ook de website(s) meer actief te gebruiken voor actueel nieuws en de verspreiding van de CIP-event agenda, ter aanvulling op cip.pleio.nl en LinkedIn. En we kunnen nog verder kijken naar bijv. Twitter als potentieel in te zetten instrument.

De daarvoor benodigde extra communicatiecapaciteit is inmiddels binnen het CIP-team voorhanden. En er kan meer (proactief) samenwerking met andere partijen worden gezocht, zoals koepelorganisaties (zoals digitaleoverheid.nl en NL Digital) en uitgevers met een complementair bereik (bijv. het FD). In Q1 van 2022 zal daarvoor een plan worden gemaakt.

3.3 Plan Basis op Orde

Vanuit de opdracht van het ministerie van BZK ligt voor 2022 de nadruk op de het plan 'Basis op Orde'. Voor BIO ligt de prioriteit op verdere implementatie van de BIO, het verbinden en stimuleren en institutionaliseren van samenwerking in en tussen de ketens en koepels, het uitbreiden van het kennisportaal en het verbeteren van sturing op de BIO, teneinde de digitale weerbaarheid en informatieveiligheid van de overheid te vergroten. Voor ICO ligt in 2022 nadruk op definitieve inrichting van de ICO-onderhoudsorganisatie, het verder implementeren van de ICO-Wizard binnen alle overheidslagen en de besluitvorming rondom gebruik van de ICO-Wizard overheidsbreed.

Naast het ministerie van BKZ/DS dragen ook BZK/IFHR en het ministerie van EZK bij aan het Basis op Orde programma.

De activiteiten van het programma sluiten aan op datgene wat de diverse koepels en individuele organisaties zelf al ondernemen.

Voor 2022 staan de volgende onderdelen op het programma:

BIO-portaal

- Blijvend onderhoud op de BIO-tekst. In 2022 verwachten we de start van de ombouw van de BIO naar de nieuwe ISO27002. Daaruit volgt het aanpassen van de ondersteunende BIO producten en de op de BIO gebaseerde practices, dit zal een flinke inspanning vergen. Daarnaast zal met enige regelmaat aanpassing nodig zijn aan de actualiteit.
- Onderhoud en beschikbaarstelling van de website bio-overheid.nl.
- Toevoegen van nieuwe practices of vindplaatsen van practices in afstemming met de Redactieraad.
- Onderkennen van (nieuwe) ontwikkelingen op beveiligingsgebied (bijv. rond monitoring), de wenselijkheid duiden en zo nodig stimuleren.
- Onderkennen van behoeften aan specifieke practices en daar waar nodig coalities bouwen om deze practices op te zetten. Incidenteel actief bijdragen aan het opstellen daarvan.
- Incidenteel veralgemeniseren van practices om geschikt te maken voor algemeen gebruik.
- Samenwerken met andere IB-organisaties om de schaarse IB-kennis te bundelen.

Professionele community

De BIO-community blijvend betrekken in kennissessies. Met webinars en podcasts voor breed bereik, interactieve sessies voor intervisie en onderling leren, masterclasses voor verdieping op specifieke thema's. Deze inspanningen dragen eraan bij dat IB-professionals effectiever van elkaar leren.

Bestuurlijk handelingsperspectief/proeftuin bestuurlijke community

Voortbouwend op de KPI-gesprekken en Cybertafels van 2021, plannen we actief intervisiebijeenkomsten met bestuurders/directies, waarmee onderling leren wordt beoogd. Naast de bestuurlijke tafels richten we een communicatiekalender in, met hulpmiddelen en campagnes voor aanpalende doelgroepen met nadruk op de verbinding van de bestuurder met de IB-organisatie. Via de 7-driver KPI-aanpak stimuleren we het gebruik van de KPI's binnen overheidsorganisaties en creëren we draagvlak voor het gebruik. We ondersteunen organisaties bij het onderkennen van kansen voor de 7-driver KPI-aanpak en de benutting

daarvan met de ontwikkelde hulpmiddelen. Door middel van webinars en intervisie delen we ervaringen van organisaties bij de invoering van deze aanpak.

Dashboard

T.b.v. het vinden van draagvlak voor het sturen op KPI's, starten we een verkenning naar mogelijkheden van invoering van een generiek KPI-dashboard in pakketten van de belangrijkste leveranciers van GRC- en ISMS-tooling. Verwachting is dat dit de homogeniteit van sturing op informatieveiligheid binnen de overheid kan helpen bevorderen.

Cyberhulp

Het helpen van (kleinere) overheidsorganisaties die moeite hebben om hun IB&P op orde te krijgen. We denken hierbij aan een Cyberhulp/Cyberbuddy-constructie: op basis van vrijwilligheid adviseren bij de inrichting van benodigde operationele maatregelen. De Cyberbuddy verkent samen met de hulp vragende organisatie wat nodig is.

Cybermakelaar

Naast de hulp van de Cyberbuddy, bieden we maatwerk aan organisaties die hulp nodig hebben met meer specifiek aanbod op tactisch en strategisch niveau. De Cybermakelaar helpt de hulp vragende organisatie echt op weg, legt verbinding tussen bestuurder en CISO, ondersteunt en coacht deze functies om daadwerkelijk aan de slag te gaan met de IB-zaken en de juiste prioriteiten te stellen. De 7-driver KPI-aanpak kan hierbij worden ingezet.

3.4 ICO (Inkoopeisen Cybersecurity Overheid)

Het programma Inkoopeisen Cybersecurity Overheid heeft het afgelopen half jaar stevig ingezet op de stimulatie van gebruik van de ICO-Wizard. Doelstelling van dit pilottraject was de praktische bruikbaarheid te toetsen en te onderzoeken of de ICO-Wizard bijdraagt aan de eigen informatieveiligheid en de beweging in de markt naar aanbod van veilige producten en diensten.

Het vervolmaken en bestendigen van de ICO-Wizard als inkoop-ondersteunend tool binnen overheidsland is uitgewerkt in 2 pijlers: de implementatiestrategie en het beheerplan.

Implementatiestrategie

Waar geldt dat de BIO voor overheidsorganisaties verplicht is, is dat voor het gebruik van instrumenten rondom de BIO niet het geval. Voor de ICO-Wizard geldt dat eveneens. Overigens zou enige vorm van verplichting zich hooguit zou kunnen uitstrekken tot het 'Gebruik van'.

Deze overwegingen hebben geleid tot een aanpak waarin we ons richten op:

- een 'coalition of the willing' van organisaties en (zo mogelijk ook) koepels, die aangeven de tool graag in gebruik te willen nemen en dat te willen uitdragen;
- de spelers in de inkoop-driehoek: behoeftesteller-inkoper-IB&P-verantwoordelijke en
- het verder uitbouwen van de 'fluwelen revolutie'.

De implementatiestrategie gaat daarbij uit van een doelgroepgerichte aanpak waarbij de communicatie-activiteiten zich richten op: verleiding en inspiratie. De ICO-Wizard heeft nu al bij een aantal partijen een

grote appreciatie. Een doelgroepgerichte communicatie, waarbij de voordelen voor de specifieke doelgroep worden gestipuleerd, gecombineerd met het gegeven dat het tool een zeker zelf-verkopen vermogen heeft én een mond-op-mond reclame van gebruikers die zich als ambassadeurs manifesteren, moeten de implementatiegraad binnen de overheid zeker kunnen vergroten.

Inrichting beheerorganisatie ICO

Om de ICO-Wizard en haar aanpalende producten blijvend te ondersteunen, te onderhouden en verder te laten evolueren wordt een onderhoudsorganisatie ingericht. Deze uitvoeringsorganisatie zorgt dat de ICO-producten periodiek op inhoud, uitvoerbaarheid, invoering en werking worden beoordeeld en - indien nodig - aangepast. Op deze wijze wordt voorkomen dat de ICO-producten verouderen of onvoldoende aansluiten bij de werkprijktijk.